

**TRANSFORMATSIYA USULIDAN FOYDALANIB AYOLLAR USTKI
KIYIMINI DIZAYN LOYIHASINI YARATISH**

Ibroximjanova Shahnozabonu Rustamjon qizi
Namangan davlat pedagogika instituti, 1-kurs magistri

Annotatsiya. Ushbu maqolada transformatsiya usulidan foydalanib ayollar ustki kiyimini loyihalash jarayoni yoritilgan. Maqolada dizayn yo‘nalishida transformatsiya g‘oyasining nazariy asoslari, zamonaviy moda yo‘nalishlari va ayollar kiyimlarining kompozitsion yechimlari tahlil qilinadi. Natijada, transformatsiya uslubining qulay, funktsional va estetik jihatdan samarali model yaratishdagi ahamiyati asoslab berilgan.

**CREATING A WOMEN’S OUTERWEAR DESIGN PROJECT USING THE
TRANSFORMATION METHOD”**

Ibroximjanova Shahnozabonu
dauter of Rustamjon
Namangan State Pedagogical Institute,
1st-year Master’s student

Annotation. This article discusses the process of designing women's outerwear using the transformation method. It analyzes the theoretical foundations of the transformation concept in design, modern fashion trends, and the compositional solutions of women's clothing. As a result, the importance of transformation in creating comfortable, functional, and aesthetically effective models is substantiated.

**СОЗДАНИЕ ДИЗАЙН-ПРОЕКТА ЖЕНСКОЙ ВЕРХНЕЙ ОДЕЖДЫ С
ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ МЕТОДА ТРАНСФОРМАЦИИ**

Иброхимжанова Шахнозобону
дочь Рустамжона магистр 1-го курса
Наманганского государственного
педагогического института

Аннотация В данной статье рассматривается процесс проектирования женской верхней одежды с использованием метода трансформации. Анализируются теоретические основы концепции трансформации в дизайне, современные модные тенденции и композиционные решения женской одежды. В результате обосновано значение трансформации в создании удобных, функциональных и эстетически эффективных моделей.

Kirish. O‘zbekistonning yengil sanoati so‘nggi yillarda sezilarli darajada rivojlanib, to‘qimachilik va tikuv-trikotaj sohalarida yangi texnologiyalar joriy etilmoqda. Dizayn sohasida esa transformatsiya g‘oyasi – liboslarning bir necha ko‘rinishda foydalanish imkonini beruvchi innovatsion yondashuv sifatida e‘tirof etilmoqda. Ayollar ustki kiyimida transformatsiya usulidan foydalanish nafaqat funksional qulaylik, balki zamonaviy modaning asosiy talablari – universallik, estetiklik va ekologiklikni ta‘minlaydi.

Asosiy qism. Transformatsiya dizayn nazariyasida ob‘ektning shakl, tuzilma va funksiyasining o‘zgaruvchanligi bilan bog‘liq bo‘lib, bu uslub kiyim dizaynida alohida ahamiyat kasb etadi. Ayollar ustki kiyimlarida transformatsiya elementi yordamida libos turli sharoitlarga moslashtiriladi – masalan, uzun plash qisqartirilgan jaketga, yoki yengli model yengsiz variantga aylantirilishi mumkin. Bunday yondashuv iste‘molchiga bir kiyimda bir necha obraz yaratish imkonini beradi.

XX asrda paydo bo‘lgan funksionalizm yo‘nalishi transformatsion dizayn uchun nazariy asos bo‘lib xizmat qiladi. Funksionalizm tarafdorlari kiyimda estetiklik bilan birga foydalilik va moslashuvchanlikni birlashtirishni maqsad qilganlar. Zamonaviy modada transformatsiyali kiyimlar ekologik jihatdan ham foydali hisoblanadi, chunki ular kamroq resurs sarflanib, bir nechta maqsadlarda ishlatilishi mumkin.

Dizayn amaliyotida transformatsiya usuli Karl Lagerfeld, Dior, Balmain kabi yirik brendlar kolleksiyalarida keng qo‘llaniladi. Bu dizaynerlar plash va trench kabi ustki kiyimlarda qismlarni ajratish, qayta ulash, yeng va yoqa shaklini o‘zgartirish orqali turli uslubiy yechimlarga erishgan. O‘zbekistonda ham transformatsiya g‘oyasiga asoslangan kiyim loyihalari ishlab chiqilmoqda, ular milliy matolar va zamonaviy shakllarning uyg‘unlashuvidan iborat.

Natijalar va muhokama O‘tkazilgan tahlillar shuni ko‘rsatadiki, transformatsiya uslubida yaratilgan ayollar ustki kiyimlari dizaynida quyidagi natijalarga erishish mumkin: (1) kiyimning funksionalligi va universalligini oshirish; (2) iste‘molchi uchun iqtisodiy tejamkorlik yaratish; (3) ekologik barqarorlikni ta‘minlash; (4) libosning estetik jozibasini kuchaytirish. Shuningdek, transformatsion modellar yosh avlodning individual uslubini ifodalashda muhim vosita sifatida qaraladi.

Xulosa. Transformatsiya usulidan foydalanib ayollar ustki kiyimini dizayn qilish nafaqat yangi modellarni yaratish, balki zamonaviy iste‘molchi talablariga javob beruvchi, funksional, ekologik va estetik jihatdan mukammal kiyimlarni ishlab chiqish imkonini beradi. Bu yondashuv O‘zbekiston to‘qimachilik sanoatida innovatsion dizayn loyihalarini keng joriy etish uchun muhim nazariy va amaliy asos bo‘lib xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Jo‘rayeva D.F. Transformatsiya usulidan foydalanib ayollar ustki kiyimini dizayn loyihasini yaratish. Namangan TSI, 2024.

2. Karl Lagerfeld moda kolleksiyalari arxivi, 2022–2024 yillar.
3. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining PF-60-son farmoni, 2022-yil 28-yanvar.
4. ‘Moda va dizayn nazariyasi’, Toshkent, 2023.
5. Balmain va Dior moda tahlillari, Fashion Week hisobotlari, 2023–2024.

